

Фондация „Международна социална служба-България”

В подкрепа на децата и семействата в България и извън граница

Доклад за дейността за 2016 година

Адрес на управление:
ул. „Поп Харитон“ № 5, ет.1, офис 2, 5000
Велико Търново
Телефон / Факс + 359 62 600 038
e-mail: mss-iss@iss-bg.org

web: iss-bg.org

**Работа по случаи с международен
елемент:**
бул. „Дондуков“ № 5, вх.В, ет.4, ап.14
1000 София
Телефон + 359 2 9888 624
Факс + 359 2 983 39 34
e-mail: miglana_bald@yahoo.com

Ние сме българска неправителствена организация, създадена през 2002 г.

Ние вярваме, че най-благоприятната среда за развитие на детето е семейната.

Нашата мисия е:

- Да оказваме подкрепа на деца и младежи в риск и техните семейства за предотвратяване на разделянето на детето от семейството и създаване на оптимални условия за неговото отглеждане и развитие;
- Да се грижим за деца и младежи, настанени в алтернативна формална форма на грижа от резидентен тип, като нашата работа е центрирана върху детето, определена е от знанията за преживяната от децата травма и е базирана на теориите за привързаността. Ние се стремим да проявяваме в ежедневието положително отношение към децата и младежите, всички цели и дейности да отговарят на техните индивидуални потребности и да се опират върху силните им страни и ресурси. Наша отговорност е да осигурим среда за живот, която е здравословна, терапевтична и която не съди, в която може да се случи промяната. Уникалността на всяко дете и младеж е призната и ценена;
- Да съдействаме на български и чужди физически и юридически лица, основно съдилища и социални служби, в работа по случаи с международен елемент

Съдържание	стр.
За 2016 година говори изпълнителният директор	3
Проекти в процес на реализация	5
Услуги за подкрепа на деца/младежи в риск и техните семейства	5
Цифрите говорят	6
Добри практики, развити от услугите, по общини	7
Полагаме усилия за непрекъснато разширяване на професионалната компетентност на специалистите	16
Деца и семейства в трансгранична ситуация	17
Източници и обем на финансиране за 2016 година	20
Донори на организацията за 2016 година	21

За 2016 година говори изпълнителният директор:

Уважаеми колеги и партньори,

През 2016 година най-голямото предизвикателство за нас продължи да бъде резидентната грижа, която предоставяме в четири Центъра за настаняване от семеен тип в общините Смолян, Търговище и Плевен. Екипът на фондацията работи интензивно по разработване на модел на „терапевтична“ резидентна грижа в рамките на проект: „За реална промяна в живота на децата, отглеждани в алтернативни форми на грижа, като резултат от процеса на деинституционализация в България“, който започнахме да реализираме през м. март 2016 г. с финансовата подкрепа на фондация „Медикор“, Лихтенщайн. Бе създаден ключов екип от специалисти от всички услуги, управлявани от фондацията, който участва в поредица от обучения за запознаване с „терапевтичния“ модел, както и с ключови теми, касаещи нарушената привързаност и преживяна травма от децата, настанявани в резидентни услуги.

В рамките на същия проект и в партньорство със сдружение „Дете и пространство“ провеждахме обучения и оказвахме професионална подкрепа (групова и индивидуална супервизия) на екипите на всички ЦНСТ на територията на общините, в които МСС-България управлява услуги, а именно: Търговище, В.Търново, Плевен, Севлиево и Смолян.

Направихме още една крачка напред, като доставчик на социални услуги за деца и семейства, като разширихме спектъра на нашата компетентност с управлението на Център за работа с деца на улицата в община Котел в рамките на проект: „Подкрепа на деца в конфликт със закона, деца в риск и техните семейства“, реализиран с финансовата подкрепа на УНИЦЕФ. Изключително интересна и нова за нас бе работата ни с деца на 3-4 години, които посещават групата за ранно детско развитие, като алтернативна форма за достъп до ранно образование и грижа на деца от уязвими и маргинализирани семейства. Целта на работата в групата е да насърчи социалното, емоционално, познавателно и физическо развитие на деца от уязвими и маргинализирани семейства, необхванати от детски градини, като по този начин се повиши тяхната готовност за включване в задължителна предучилищна подготовка.

Придобихме по-голяма увереност в качеството на услугите за деца с увреждания, които предоставяме, след изключително високата оценка, която екипът на Дневния център за деца и възрастни с увреждания „Слънчоглед“, София получи от техните родители чрез специално разработена анкета. Висока оценка за качеството на индивидуалната и груповата работа с децата получи и екипът на Центъра за социална рехабилитация и интеграция за деца с увреждания – В.Търново в рамките на Деня на отворени врати, проведен на 2 декември. Тази оценка бе споделена от деца, които посещават Центъра, техните родители и от институционални партньори.

Бяхме активен участник в работни групи към МТСП за изработване на План за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България“ 2016-2020 г., на функционални характеристики за новите услуги, разписани в плана. Участвахме в редица професионални срещи и дискусии на Национална мрежа за децата и на Коалиция „Детство 2025“, на които сме член, за решаване на възникващи проблеми, свързани с различни аспекти от правата на децата или развитието на процеса на деинституционализация. Вярвам, че бяхме диалогичен и ефективен партньор!

Д-р Събина Събева, дм

Проекти в процес на реализация

„За реална промяна в живота на децата, отглеждани в алтернативни форми на грижа, като резултат от процеса на деинституционализация в България“

Финансира се от фондация "Медикор", Лихтенщайн в размер на 200 000 лв.

Период на изпълнение: 1 март 2016 – 28 февруари 2018 г.

Основна цел: Да се подобри качеството на грижа за децата, настанени в Центровете за настаняване от семеен тип и под приемна грижа, като резултат от процеса на деинституционализация в България

Специфични цели:

I. Повишаване на професионалната компетентност на лицата, полагащи грижи за децата, чрез предоставяне на регулярна професионална подкрепа, методично консултиране и продължаващо обучение.

II. Разработване и въвеждане в практиката на нов модел „терапевтична“ резидентна грижа, основаваща се на научните знания за важността на грижата, която отчита индивидуалните потребности на децата, взаимоотношенията/привързаността деца-възрастни, както и травмата, преживяна от децата.

III. Предоставяне на информация, споделяне и разпространение на резултатите от въвеждането и прилагането на „терапевтичен“ модел резидентна грижа.

Бенефициенти:

1. Около 230 лица, полагащи грижа в алтернативни форми на грижа за деца:
 - Около 197 в 15 ЦНСТ
 - Около 40 приемни родители
2. Около 270 деца и младежи, настанени в алтернативни форми на грижа
 - 233 деца и младежи, настанени в 19 ЦНСТ в общините В.Търново, Търговище, Плевен, Смолян и Севлиево. 95 от тях са деца с увреждания.
 - 30-40 деца под приемна грижа, в общините, където МСС-България управлява Центрове за обществена подкрепа- В.Търново, Търговище, Плевен и Смолян.

2016

Услуги за подкрепа на деца /младежи в риск и техните семейства, управлявани от МСС-България на базата на договори със съответните общини

Консултативни услуги				
Община	Услуга/Комплекс за деца и семейства	Капацитет средномесечно	Брой случаи през 2016	Обхванати лица по случаите
Велико Търново	Център за обществена подкрепа	60	207	407
	Център за социална рехабилитация и интеграция	40	60	70
Търговище	Център за обществена подкрепа в КСУДС	66	213	639
	Център за социална рехабилитация и интеграция в КСУДС	25	65	121
Севлиево	Център за обществена подкрепа в КСУДС	40	247	701
	Дневен център за деца и младежи с увреждания в КСУДС	24	32	40
Плевен	Център за обществена подкрепа в КСУДС	75	290	900
София	Дневен център за деца и възрастни с увреждания „Слънчоглед“	35	50	101
Смолян	Център за обществена подкрепа в КСУДС	30	120	168
Котел	Център за работа с деца на улицата	40	57	125
	Общо	435	1341	3271

Резидентни услуги			
Община	Услуга/Комплекс за деца и семейства	Капацитет средномесечно	Брой случаи през 2016
Търговище	Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания в КСУДС	10	15
Смолян	Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания на възраст 3-12 г.	12	17
	Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания на възраст 13-18 г.в КСУДС	12	15
	Наблюдавано жилище в КСУДС	4	2
Плевен	Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания в КСУДС	12	15
В.Търново	Наблюдавано жилище	4	3
Севлиево	Наблюдавано жилище в КСУДС	4	5

Цифрите говорят

3064 деца и младежи в риск, родители и членове на разширените семейства са получили подкрепа в консултативните услуги, управлявани от МСС-България (Фиг.1)

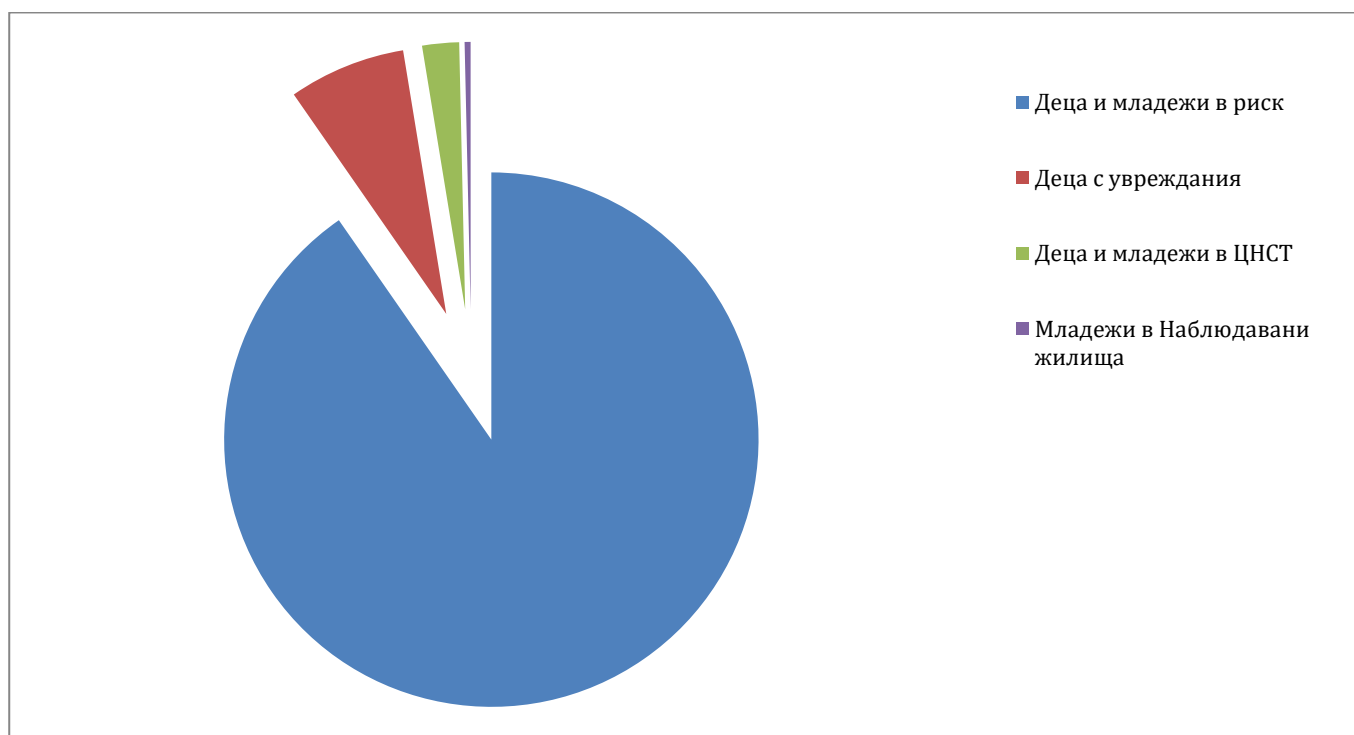
От тях:

207 деца с увреждания са получили услуги в Дневните центрове за деца с увреждания и Центровете за социална рехабилитация и интеграция

62 деца и младежи са получили грижа в Центровете за настаняване от семеен тип

10 младежи над 18 години, напуснали резидентни услуги, са получили подкрепа по пътя на тяхната самостоятелност с оглед успешна социална интеграция и професионална реализация.

Фигура 1.

Добри практики, развити от услугите, по общини

Столична община

Дневният център за деца и възрастни с увреждания „Слънчоглед“ през очите на родителите на децата

През 2016 г. бе проведено целенасочено проучване сред родителите на децата с увреждания, които посещават Дневния център за деца и възрастни с увреждания „Слънчоглед“ в София за удовлетвореността им от предоставените услуги на техните деца.

За целта бе използван специално разработен въпросник, в който въпросите са така конструирани, че позволяват да се избере един от няколко предварително формулирани отговори, както и да се направят коментари и препоръки в свободна форма. Попълването на въпросника ставаше при условия, позволяващи запазването на анонимността на родителите.

Проучването се проведе през м. март 2016 г. Обхванати бяха 75% от родителите. Повечето от тях (61%) са на деца, ползващи целодневна грижа, а останалите – полудневна или почасови услуги. Разпределението според продължителността на ползване на услугите е следното – 74% са родители на деца, ползващи услугите от 1 до 3 години, а останалите – от по-малко от година. Прави впечатление, че голяма част от родителите бяха използвали възможността да дадат подробни отговори в свободна форма, а някои от тях бяха написали и имената си.

Почти всички родители (91,3%) оценяват материалната база и хигиенните условия като много добри, а останалите – като добри. Същото е разпределението по отношение на мнението за качеството на грижите. Всички родители са на мнение, че екипът се съобразява с мнението им по отношение предоставяните услуги и грижа за децата им; дава им обратна връзка за работата с детето и за резултатите от нея, както и указания за работа с детето в къщи или друга полезна информация.

Всички родители са единодушни, че отношението на персонала към децата е много добро, както и че посещенията в ДЦДУ допринасят за развитието на детето.

Тази изключително положителна обратна връзка се допълва и от свободно формулираните отговори. Няколко човека подчертават „изключително топлото, грижовно, внимателно отношение на персонала“ – „всички са мили, грижовни и усмихнати“; изказват благодарности и похвали за топлото, грижовно отношение и за индивидуалния подход и пожелания „да са все така усмихнати, сърцати и отзивчиви“. Многократно се споменава, че децата идват с голямо желание, щастливи са от престоя си в центъра. В много от отговорите се дава висока оценка не само за качеството на грижата, но и за положителните ефекти върху развитието на децата:

„Светът на моето дете щеше да е по-ограничен без ДЦДМУ „Слънчоглед“.

„Смятам, че посещенията ни тук са допринесли много на моето дете, започнахме да говорим, да се храним, и най-вече успяха да интегрират сина ми в друга среда освен домашната“.

„Искрено се радвам и съм благодарна на всички за грижата и любовта, с която посрещат и изпращат моя син.“

„Радвам се да водя детето си тук. Мястото е чисто, служителите са професионалисти и всичко върви по график. Отлична организация!“

„Много съм доволна от грижите за детето ми в Центъра и отбелязвам голям напредък в развитието му – стана много самостоятелна, научи много думи и песнички“

Община Велико Търново

Център за социална рехабилитация и интеграция: Партньорите говорят за нас

На 2 декември 2016 година ЦСРИ-В.Търново организира за първи път Ден на отворените врати по повод 3 декември - Международен ден на хората с увреждания. Инициативата беше насочена към всички, които желаят да се запознаят с услугите, предлагани в ЦСРИ. През деня специалистите посрещаха всеки посетител, който на място желае да се запознае с работата на Центъра, със специалистите и базата, с която Центърът разполага, както и с условията, при които могат да се ползват услугите.

В късния следобед беше организирана отворена среща между специалистите в ЦСРИ, родители, деца, педагози и други специалисти, имащи пряко отношение към работата с потребителите в Центъра. На нея се представи за първи път кратък филм, представящ дейността на Услугата. В него специалистите обясняват за работата на ЦСРИ, услугите, които се предоставят и начина, по който клиентите могат да се възползват от тях. Всеки един специалист разказва за своята работа, срещите с децата и младежите, както чувствата и емоциите, които поражда работата му в Услугата. Във филма участват и деца, ползващи услугите на Центъра.

В рамките на срещата родители и специалисти от други услуги на територията на община В.Търново споделиха своето мнение за работата на ЦСРИ и за партньорството си с Центъра. Те дадоха изключително позитивна обратна връзка за съвместната им работа с екипа на ЦСРИ и удовлетвореността си от постигнатото от децата.

Бе изказано задоволството на ръководството на СОУ „Емилиян Станев“ за проведените от ръководителят и психологът на ЦСРИ две обучения за учители на тема: „Техники за справяне с конфликти в класната стая“ и „Техники за работа с деца с ХАДВ“. Екипът разработи програма, представяща директни начини за въздействие върху учениците и подобряване на тяхното включване в обучителния процес. С тези обучения бе подпомогната квалификацията на 15 начални учители относно разбирането на водещи критерии за диагностика на ХАДВ, проявленията в различните възрасти на децата и необходимостта от адекватен възпитателно-обучителен процес

През 2016 г. продължи интензивната работа в група. Можем да отчетем увеличаване на броя на социализиращите и арт-терапевтичните занимания.

За пръв път бяха проведени и групи с родители. Те бяха водени от рехабилитатора и бяха насочени към придобиване на знания и споделяне на опит по теми, свързани с хранене и двигателен режим на децата, алтернативни начини на лечение в домашна среда и др.

Център за обществена подкрепа: Специалистите разширяват компетентността си

През 2016 година психолозите на ЦОП-Търново успяха ефективно да работят по случай, нетипичен за услугата. Касае се за девойка на 16 години с хранително разстройство, която преди две години е била със затлъстяване. Това я кара да започне строга диета, съчетана с усилен фитнес тренировки. В резултат на това теглото ѝ пада много под нормата и близките ѝ започват да се притесняват дали не става дума за анорексия. Момичето спира фитнес тренировки, но по отношение на храненето редува периоди на въздържане от храна с пристъпи на преяждане със силно калорични хранителни продукти, последвани от чувство на вина, което я тласка към злоупотреба със слабителни чайове и английска сол. След приема на слабителните, момичето е физически неспособно за всякаква дейност и прекарва деня на легло. Това се отразява на посещението ѝ в училище и училищната успеваемост.

Психологът на ЦОП, водещ случая, установи силна връзка между Аз-възприятието и самоуважението и начина, по който изглежда тялото ѝ, придружени от депресия, тревожност и слаб самоконтрол.

В резултат от интензивната психологическата подкрепа, продължила шест месеца, девойката разви адекватен, положителен Аз-образ, изгради реалистична личностна самооценка и положителна представа за физическия си образ. Тя вече познава процеса, по който протича саморазбирането и осъзна до каква степен личностната самооценка може да се разминава с оценката на другите. Момичето започна да приема себе си такава, каквато е, и вече е спокойна. Тя преодоля до голяма степен емоционалните си проблеми и несъзнавани страхове, които отключваха хранителната ѝ зависимост. Вече два месеца при девойката не се забелязват признаци на стрес, тя не преяжда и не пие диуретични чайове.

Община Смолян

Комплекс за социални услуги за деца и семейства: За да се случи реинтеграцията, всички услуги трябва да работят заедно

През 2016г. екипите на ЦОП и ЦНСТ за деца от 3 до 12 г. отново доказаха, че работят съвместно, залагайки ясни и изпълними общи цели в своята работа. Благодарение на доброто взаимодействие между тях и сътрудничеството им със системата за закрила на детето, в семейна среда бяха реинтегрирани шест деца- четири братя и сестри на различна възраст, и две малки деца, близнаци, на година и половина.

Четири деца са от многодетно семейство, с което екипът на ЦОП работи от години за подкрепа и повишаване на родителския капацитет. Родителите ясно изразяват своята любов към децата, искат те да живеят с тях, но трудно се справят с задоволяване на основните им потребности. През 2013г. четирите деца са изведени от семейството и настанени в ДДЛРГ-с. Широка лъка, поради системно negliжиране от страна на родителите. През 2015 г. децата са преместени за отглеждане в ЦНСТ за деца от 3 до 12 години- гр. Смолян. През м. октомври 2015г. семейството подава заявление за реинтеграцията на децата. През м. януари

2016г. е издадено поредното направление към ЦОП- Смолян и екипът на ЦОП започва интензивно да работи за подготовката на децата за предстоящото им връщане в дома на техните родители.

С децата и семейството се работи едновременно, в непрекъснато сътрудничество между екипа на ЦОП и резидентната услуга. Ежеседмично са провеждани срещи между специалистите, по време на които биват коментирани отношенията между родителите и децата, посещенията в дома на семейството, изразяването на мнение и нагласи от децата.

Децата разбират обстоятелствата и това, че условията на живот в ЦНСТ и при семейството им са коренно различни, но въпреки това те искат да се върнат в къщи, защото им липсват родителите и останалите братя и сестри. При работата на едно от децата му е предоставена възможност да довърши изречения от типа „Моята съкровена мечта е...“ или „Ако имах вълшебна пръчица, бих...“. В отговора на всяко изречение то споменава желанието си да се върне най- скоро при семейството.

През м. юни екипите на ЦОП и ЦНСТ са организирали прощално тържество за братята и сестрите. Всички деца, настанени в Центъра, са имали възможност да ги поздравят с предварително подготвена програма.

Семейството бе подпомогнато материално от МСС- България, като доставчик на услугата, чрез осигуряване на средства за закупуване на спалня, лекарства, бельо и чорапи за всички деца с финансовата подкрепа на фондация „ Кидс кеар“, Великобритания. Екипът на ЦНСТ осигури хранителни продукти и дрехи за децата при извеждането им.

На 1 юли децата бяха реинтегрирани в биологичното им семейство. Екипът на ЦОП продължи да наблюдава слединтеграционния период и адаптацията на децата в семейната среда. Въпреки трудностите, които родителите ежедневно преодоляват, за да се справят с отглеждането на 7 деца, всички са доволни и щастливи от това, че са заедно.

Община Севлиево

Комплекс за социални услуги за деца и семейства

Дневният център за деца и младежи с увреждания в Севлиево работи за реално включване в училище на децата с увреждания

През годината екипът на КСУДС-Севлиево положи големи усилия за осигуряването на реален достъп до образование на децата с увреждания, посещаващи Дневния център и записани в ОУ „Христо Ботев“. За тази цел бяха проведени множество срещи с представители на образователната система. Благодарение на положените усилия от страна на екипа на КСУДС в сградата на ОУ „Христо Ботев“ бе осигурена достъпна среда за хора с увреждания, а със споделените усилия на ДЦДУ и училището четири от децата с увреждания започнаха да посещават редовно учебните занятия по определен график.

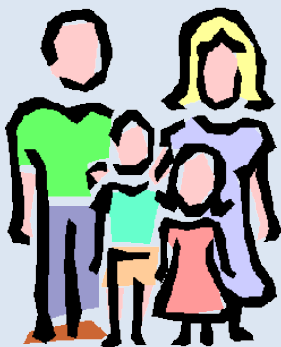

През 2016 г. в хода на подготовката за приемане на дете с увреждания на 11 години в Дневния център, екипът установи, че детето никога не е посещавало училище. Веднага бе установен контакт с община Севлиево с искане за съдействие за записване на детето в училище. В резултат от съвместната работа с общината детето бе записано в първи клас за учебната 2016/2017 г. в интегрирана форма на обучение с ресурсно подпомагане.

В дните за учебни занимания Дневният център осигурява транспорт до учебното заведение за децата от селските райони.

За други две деца, ученици в средно училище „Васил Левски“ – Севлиево, са постигнати договорености между родителите, ръководството на училището и КСУДС, учебните занятия да бъдат провеждани в услугата от ресурсен учител, предвид спецификата на здравословното, емоционално и поведенческо състояние на децата.

Подкрепа и съдействие на приемните семейства в Центъра за обществена подкрепа

През изминалата година екипът на ЦОП оказваше ефективна подкрепа на приемните семейства на базата на интензивно взаимодействие и изградено доверие между приемните родители и специалистите.

Три от приемните семейства търсеха активно екипа по подкрепа, като споделяха случващото се с настанените при тях деца, търсеха съвети, посредничество и пространство за емоционална рефлексия.

При две от тези семейства се касаеше за сериозни здравословни проблеми при децата, констатирани непосредствено след настаняването в семейството. Приемните родители намираха утеха, разбиране и нови перспективи за справяне с възникналите трудности в проведените консултации от специалистите на ЦОП. При едно от семействата екипът на ЦОП придружи приемното семейство за преглед на детето при лекар-специалист в гр. Русе за диагностициране и последващото му лечение.

В работата с детето, настанено в третото семейство, се постигна пълен синхрон и активно взаимодействие между приемното, рожденото семейство, специалистите от ЦОП и детето. Травматичните преживявания на детето, свързани с честите отсъствия на майката (живее извън територията на община Севлиево, а за кратък период от време и в чужбина), бяха редуцирани до минимум. Предвид трудностите на родителя да осъществява контакти с детето в работните дни, екипът на ЦОП осигури възможност срещите да се провеждат в почивните дни.

Община Плевен

Комплекс за социални услуги за деца и семейства: Съвместната работа води до добри резултати

През 2016г., след обединяването на ЦОП и ЦНСТ "Приятели" в Комплекс за социални услуги за деца и семейства, стартира интензивна обща работа на екипите от двете услуги с децата и младежите, настанени в ЦНСТ.

Специалистите на ЦОП, основно психолозите и тези с педагогическа насоченост, ОЗД-Плевен, работиха съвместно с екипа на ЦНСТ при извършване на оценката на потребностите на децата, разработване на техните планове за грижа или тяхната актуализация. Тази съвместна работа допринесе за значителното подобряване на качеството на тези документи и за по-доброто разбиране на екипа на ЦНСТ за етапите на развитие на детето и специфичните трудности при работата с младежите, които произтичат от тяхната възраст.

През м. август психолози и социални работници от ЦОП започнаха да провеждат групова работа с децата от ЦНСТ. Подготовката за тази групова работа започна в началото на годината. Специалистите се запознаха с наръчници за развитие на умения на живот, разработени с участието на МСС-България и издадени съвместно от МСС-България, МСС-Швейцария и УНИЦЕФ и апробирани в практиката на резидентните услуги в продължение на десетилетие. Допълнително от консултант от МСС-България бе проведено обучение екипа за спецификата на водене на групова работа с деца от резидентни услуги, като бе показана и примерна групова работа по конкретна тема.

Предварително децата бяха разделени на две групи – малка група/възраст 12 – 13 години/ и голяма група /13 – 18 години/. Сесиите започнаха с дейности за формиране на всяка група и изработване на правила. Бяха идентифицирани и теми, които са интересни за децата и които са ключови за развитието на умения за живот, като анализирани и доразвивани на личностните качества на младежите в три области: лично развитие, социално развитие, образователно и професионално развитие.

Работата с малката група бе насочена към развитие на следните умения:

- разпознаване на различните видове облекла, тяхното предназначение и посланията, които отправяме към другите по начина, по който се обличаме
- грижа за дрехите / шиене на копчета, гладене на дрехи/
- спазване на лична хигиена
- приготвяне на сандвич

Работата с голямата група бе насочена към изграждане на социални умения и компетенции с оглед подготовката им за напускане на ЦНСТ по темите:

- „От какво имам нужда, за да стана самостоятелен?“
- изработването на автобиография и мотивационно писмо. Регистрация в интернет сайтове за намиране на работа. Професионално ориентиране.
- поведение, ефективно в ситуации на социално взаимодействие

Анализът на проведените занятия показва, че груповата работа с децата дава възможност за използване на личностните им ресурси, спомага за развитие на нови умения или затвърдяване и усъвършенстване на придобити умения.

Община Търговище

Комплекс за социални услуги за деца и семейства

Услугите в Комплекса заедно за предоставяне на грижа за дете с трудно поведение

През 2016 г. изключително голямо предизвикателство пред екипа на ЦНСТ за деца без увреждания 7-18 г. беше настаняването на 14 годишно момиче с тежки поведенчески проблеми и изключително сложна история на живота, наситена с травматични събития. Поведенческите отклонения на детето са били причина за преминаването му през последните две години през няколко резидентни услуги (ЦНСТ, Кризисни центрове), както и за множество хоспитализации в психиатрични отделения. Още през първите дни от настаняването в ЦНСТ – Търговище стана ясно, че екстремните поведенчески проблеми на момичето сериозно застрашават живота и здравето му, както и сигурността и безопасността на другите деца. МСС – България инициира спешно свикване на междуинституционална мултидисциплинарна среща с участието на представители на АСП, МТСП, ДАЗД, РДСП, ОЗД, доставчици на услуги и неправителствени организации /ЦНСТ, Кризисни центрове/, както и психиатричните служби, работили с детето, в която направи опит да ангажира всички институции в намирането на адекватно решение. Поради липсата на специализирани услуги за деца с екстремни форми на психическо страдание срещата завърши без поемането на конкретни ангажименти от другите участници и отговорността беше оставена изцяло на доставчика.

През следващите четири месеца екипът на КСУДС положи огромни усилия, за да гарантира живота и здравето на детето, да улесни адаптацията му, както и да посрещне и отговори адекватно на симптомите на психично страдание. За да бъде предпазено от самонараняване, както и за да бъде избегнато нараняването на други деца и служители, за него се полагаха индивидуални грижи в самостоятелни помещения. В осигуряването на 24 часова грижа бяха включени специалисти от ЦОП и ЦСРИ. Детето беше двукратно хоспитализирано в психиатрични отделения - Детско психиатрично отделение към УМБАЛ „Св. Марина“-гр. Варна и в Психиатрично отделение-гр. Търговище, като през целия му престой бяха осигурявани денонощно придружители от персонала. За момичето бяха полагани интензивни грижи, включващи внимателно наблюдение и документиране на поведението му, екипни обсъждания и супервизии, „изобретяване“ на различни форми на работа за регулиране на психичното напрежение, психологическо консултиране. Това доведе до постепенно отпадане на тежките симптоми /нарушения в храненето и повръщане, опити за самонараняване, агресивност към възрастните/. Детето започна да изгражда отношения на доверие към психолога, който осъществяваше интензивно психологическо консултиране. Въпреки постигнатите положителни промени се стигна до настаняване на детето във Възпитателно училище – интернат - с.Подем,

като в първите дни, за да се улесни адаптацията му в новата среда, то беше придружавано от психолога, работил интензивно с него. Получаваната обратна връзка от ВУИ показва, че момичето е стабилно, няма изблици на агресия и самонараняване.

В работата по случая беше ангажиран голям човешки ресурс, включващ много допълнителни специалисти от останалите услуги на Комплекса. За успешната работа допринесе и това, че през годината екипът на ЦНСТ и част от този на ЦОП имаше възможност да повиши знанията и уменията си за работа с деца с трудно поведение чрез участие в проекта на МСС –България „За реална промяна в живота на децата, отглеждани в алтернативни форми на грижа, като резултат от процеса на деинституционализация в България“, финансиран от фондация „Медикор“.

Въпреки големите трудности, този случай беше изключително полезен за екипа на КСУДС - Търговище, защото той го стимулира да търси нови знания и подходи и открие изградените професионалисти, притежаващи ценни лични и професионални качества. Работата по този случай представлява ценен опит и за МСС –България, като доставчик на резидентни услуги, защото показва навременността на проекта за разработване и въвеждане на „терапевтична“ резидентна грижа.

Ефективни услуги в Центъра за социална рехабилитация и интеграция

Рехабилитаторът на ЦСРИ започна работа с дете, момиче на 14 месеца, в началото на м. август 2016 г. Детето е родено недоносено в седмия месец от бременността. При стартиране на услугата детето е могло само да се обръща от гръб по корем и обратно и да се задържа в колянна опора с цилиндър под гърдите. Опората на краката е била нестабилна и детето е могло да сяде и да се изправя само с помощ от специалиста. В рамките на предоставената услуга (три пъти седмично за по 45 минути) специалистът е използвал различни подходи и техники - пасивни, като общ масаж, терапия по Бобат, Войта, както и активни упражнения за преодоляване на дефицитите в грубата моторика. За пет месеца Михаела се научава самостоятелно да сяде, пълзи и да се изправя. Тя

може да кляка и се изправя без да се опира на околните предмети, да се изправи от седеж на пода и да ходи самостоятелно. Двигателните дефицити са преодолявани и услугата е прекратена.

Община Котел

Център за работа с деца на улицата: Достъпът до ранно образование, като превенция на социалното изключване

През 2016 г. в рамките на Центъра за работа с деца на улицата – Котел се утвърди като успешна практиката на работата в Групата за образователна подкрепа на 3-4 годишни деца. Групата бе разкрита през октомври 2014 г. по Договор за финансиране между община Котел и УНИЦЕФ. Групата представлява алтернативна форма за достъп до ранно образование и грижа на 3 - 4-годишни деца от уязвими и маргинализирани семейства, които не са обхванати от детски градини. Основна цел на тази иновативна услуга е превенция на незаписването и ранното отпадане от училище, а в дългосрочен аспект – на социалното изключване и на поведение в конфликт със закона. Това се постига чрез стимулиране на социалното, емоционално, познавателно и физическо развитие на децата, което повишава готовността им за включване в задължителна предучилищна подготовка.

Издирването и насочването за ползване на услугата става в тясно партньорство с Отдела за закрила на детето, който след проучване на семейната ситуация издава направление за ползване на услугата. Престоят в групата е полудневен. Дневният режим

включва свободни и структурирани дейности. На децата се осигурява хранене с цел да се компенсира липсата на пълноценно хранене в семейството. На родителите се оказва съдействие за осигуряване на подходяща здравна помощ и грижа и за поддържане на личната хигиена на децата. Образователните дейности се извършват по одобрена от МОН програма, с акцент върху овладяването на български език. Работата се организира и провежда от педагог, подпомаган от помощник-възпитатели със специална подготовка за работа с

деца в предучилищна възраст. В работата на групата се включва и здравен специалист, който ежеседмично посещава децата и следи за здравето и личната им хигиена. Екипът работи активно и с родителите, като се използват различни форми за включването им, като участие в провеждането на съвместни ателиета с децата, подготовка и участие в празници, работа по музикалната програма „Музика в действие“, групова работа за развиване на нагласи и умения за позитивно родителстване. При необходимост се провеждат домашни посещения, работи се и по ограмотяване на майките на две от децата.

Посещенията в групата допринасят за овладяване на български език, на умения за общуване и работа в група и за развитие на познавателните възможности на децата. Поради видимите положителни ефекти върху развитието на децата родителите си дават сметка за ползата от достъпа до ранно образование.

През 2016 г. през Групата са преминали 27 деца. Единадесет от тях, които навършиха 5 години, постъпиха в подготвителна група и бързо и успешно се адаптираха. Това показва, че Групата за образователна подкрепа е ефективно средство за осигуряване на равен старт в училище и за намаляване на неравенствата, породени от неблагоприятните условия на живот.

2016

Полагаме усилия за непрекъснато разширяване на професионалната компетентност на специалистите

Екипите на услугите или отделни специалисти са участвали в:

- **213** дни обучения и професионални форуми- семинари, конференции и срещи за обмяна на опит
- **43** групови супервизии
- **159** индивидуални супервизии

За трета поредна година през м. декември в гр. Ловеч бе проведен тимбилдинг с участието на екипите на всички услуги. Бяха поставени задачи, решението на които изискваше обединение на усилията на служителите от различни услуги и общини. Постигнатите добри резултати, създадената приятелска атмосфера и споделените, не само добри практики, но и

трудности говорят, че целта на МСС-България за изграждане на професионална мрежа е постигната. Сега нашата цел е да я поддържаме и укрепваме!!

2016

Деца и семейства в транс-гранична ситуация (работа в мрежата на Международна социална служба)

През 2016 година МСС – България има регистрирани **91 нови случая** на **102 деца** и техните семейства в конфликтна транс-гранична ситуация.

I. Продължава тенденцията на увеличаване на исканията, отправени от българските съдилища по висящи съдебни производства към МСС – България за предоставяне на социални доклади от чужбина чрез мрежата на МСС. През тази година сме предоставили социални проучвания по общо **49 искания** (при 36 искания за 2015 година) на 14 първоинстанционни и 7 второинстанционни съдилища:

Районни съдилища		Окръжни съдилища
Варна	Плевен	Благоевград
Враца	Пловдив	Бургас
Габрово	Севлиево	Варна
Горна Оряховица	Свищов	Габрово
Димитровград	Смолян	Плевен
Дряново	Хасково	Силистра
Карнобат	Софийски районен съд	Софийски градски съд

Исканията за предоставяне на социални доклади се отнасят основно за спорове между родители относно местоживеене на детето, упражняване на родителските права, лични отношения, издръжка, заместващо съгласие за пътуване извън страната и др. За първи път през 2016 година Софийски градски съд се обърна към МСС – България с искане за предоставяне на социален доклад по дело за **международно отвлечане на дете** по Хагската конвенция от 1980 година за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца:

Александра¹ е родена през 2011 г. в Кипър, където живее със семейството си. Майка ѝ е българка, баща ѝ кипърец. През 2015 г. родителите решили да се върнат за кратко в България заедно с детето, тъй като майката имала нужда от помощ и подкрепа за разрешаване на здравословен проблем. В крайна сметка майката не приела предложените ѝ терапии, но решила да остане в България. Въпреки всички усилия на бащата, тя категорично отказала да върне Александра обратно в Кипър. Бащата подал искане за връщане на дъщеря му в държавата по обичайното ѝ местопребиваване, за което е образувано дело в Софийски градски съд. Съдът се е обърнал с молба до МСС-България за предоставяне на социален доклад относно ситуацията на бащата в Кипър. Дирекция „Международна правна закрила на детето“ в Министерство на правосъдието в София е предоставила адрес и телефон за контакти с бащата в Кипър, които са изпратени от МСС-България на МСС-Кипър за изготвянето на социален доклад.

II. **Втората голяма група случаи се отнася до деца в риск**, т.е. деца чиито живот, здраве и благосъстояние за застрашени. В работа ни по тези казуси сме получили съдействие от Министерство на вътрешните работи, Министерство на външните работи, Прокуратурата и Държавната агенция за бежанците:

Мария и Георги са на 6 и 4 години, с двойно гражданство. Майката е с чуждо гражданство, а бащата е българин. Родителите са разделени, но всички живеят в*

¹ Имената на децата са сменени.

България. Майката има подозрения, че бащата упражнява сексуално насилие върху децата. МСС-България се обръща за съдействие към Министерство на вътрешните работи. След извършена по сигнала проверка МВР изпраща материалите на съответната Районна прокуратура, която информира МСС-България, че не са установени данни за упражнено физическо и сексуално насилие по отношение на децата и отказва да образува досъдебно производство.

За първи път през тази година бяхме сезирани от мрежата на МСС с искане за съдействие по отношение на деца – бежанци, с цел издирване и събирането им с техните семейства, които се намират на територията на друга държава в рамките на Европейския съюз:

Ахмед* е на 16 години от Афганистан. Той е в България, а неговото семейство – родители, двама братя и една сестра, се намират в Германия. По молба на социалната служба в Германия, МСС се обръща за съдействие към Държавната агенция за бежанците за евентуално събиране на семейството в съответствие с т.нар. Дъблински регламент. След проверка на случая ДАБ информира МСС-България, че Ахмед е кандидатствал за получаване на статут на бежанец, но молбата му е била отхвърлена. Понастоящем той обжалва отказа пред административния съд чрез своя адвокат, който на базата на предоставената от МСС информация, впоследствие потвърдена и от немските власти, ще поиска от съда да бъде разрешено на Ахмед да пътува и да се събере със своето семейство в Германия.

III. Както всяка година, МСС-България съдейства на деца – български граждани, които са родени в чужбина, но поради някаква причина издадените им удостоверения за раждане от чуждестранните органи страдат от някакви пороци (липсват реквизити, няма положен апостил и др.). Това създава пречки пред българските власти за вписване на тези деца в регистрите на българското население, което на практика означава, че за българската държава тези деца не съществуват. Такъв е случаят на Кристиана от село Кипилово, за който ни сигнализира община Котел:

Кристиана е родена през 2008 в град Кавала, Гърция. Гръцката служба по гражданско състояние е издала акт за раждане, но в акта не е било отбелязано собственото име на детето. Това възпрепятства вписването на Кристиана в регистрите на населението в България и получаване на ЕГН, в резултат на което тя не може да посещава детска градина, няма личен лекар, няма право на семейни помощи, не може да бъде записана в училище. 8 години след раждането на Кристиана, по време на разговор с началника на отдел "Социални и хуманитарни дейности" в община Котел, МСС-България разбира за проблема. По това време МСС-България управлява „Център за работа с деца на улицата“ в Котел, създаден в рамките на проект „Подкрепа за деца в конфликт със закона, деца в риск и техните семейства“ финансиран от УНИЦЕФ. МСС-България веднага приема предизвикателството и поема ангажимент да провери дали може да помогне за разрешаване на казуса. От комуникацията с МСС-Гърция става ясно, че има добра и лоша новина. Лошата новина е, че казусът не може да бъде разрешен без личното явяване на майката в служба „Гражданско състояние“ в Кавала. Добрата новина е, че служителите на общината са издирили акта за раждане, който се съхранява в архивите на въпросната служба и са заявили готовност да коригират издадения документ, като впишат липсващата информация веднага, след като майката декларира на място името на детето. МСС-България с финансовата помощ на УНИЦЕФ - България, незабавно планира и организира пътуването на майката до Кавала: майката пътува с кола на МСС-България, придружавана от служител на община Котел, който владее гръцки език. Пътуването се осъществява в рамките на един ден и майката се завръща с актуализиран акт за раждане, в който е вписано името на детето – Кристиана. Документът е преведен от лицензирана агенция в България и заверен в Министерство на външните работи. На 15 Септември 2016 детето е вписано в регистрите на населението на община Котел и има издаден ЕГН, който вече ѝ дава възможност да бъде носител и да се ползва от всички права, които се гарантират на всяко дете по закон в България.

Случаят на Христиана беше широко отразен от българските медии, а **бТВ** засне специален репортаж, който беше излъчен в сутрешния блок на телевизията „Тази сутрин“ на 24.11.2016 година:

<http://m.btvnovinite.bg/article/bulgaria/obshtestvo/balgarche-zhivее-7-godini-bez-samolichnost-zaradi-propusk-v-akta-za-razhdane-ot-garcija.html>

IV. Проблеми в работата на МСС-България с деца и семейства в транс-гранична ситуация

Независимо от постигнатите резултати и съдействието на някои държавни органи през настоящата година, трудностите на МСС-България при получаването на изготвените по наша молба от Дирекции „Социално подпомагане“ социални доклади остават. Това води до невъзможност социалните служби в чужбина, респективно чуждестранните съдилища, да получат необходимата им информация под формата на социален доклад, която да ги подпомогне при вземането на решение за детето и неговото семейство, така че да се осигури неговия най-добър интерес.

Все пак, МСС-България остава с надежда, че този проблем може да бъде разрешен в разумен срок, предвид официално изразеното от Държавната агенция за закрила на детето желание за партньорство и принципната подкрепа от страна на Министерството на труда и социалната политика за реализиране на тази възможност чрез сключване на споразумение за сътрудничество между ДАЗД и МСС-България.

Адв. Миглена Балджијева

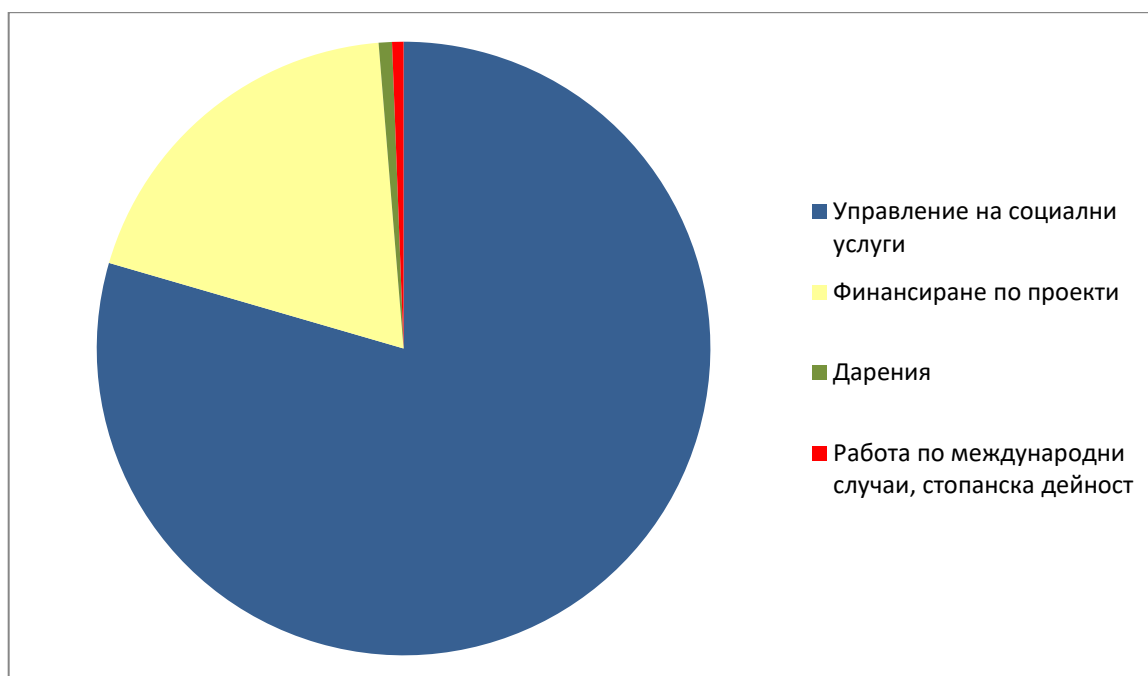
Ръководител на секция „Работа по случаи с международен елемент“ в МСС-България

2016

Източници и обем на финансиране

През 2015 г. за всички дейности, изпълнявани от МСС-България, сме получили финансиране в размер на **2 154 733,99** лв. Основен дял заема държавно-делегираните дейности – 1 714 405,64 лв. (79,5%), чрез управлението на социални услуги. Следва финансирането по проекти за постигане на конкретни цели – 413 802,10 лв. (19,2%). Получените през годината дарения са 14 440,25 лв. (0,7%), приходите от работа по международни случаи (10 167, 50 лв.) и по фактури за обучения и супервизии, предоставени от фондацията (1 918,50 лв.) съставляват 0,6% (фигура 1)

Фигура 1. Източници на финансиране през 2015 г., представени като относителен дял от общото финансиране

Благодарим на всички наши дарители през 2016 г. , които подкрепиха децата и семействата, с които работим:

Корпоративни дарители	Частни дарители
БЧК	Десислава Стоянова
БЧК, АСП	Адв. Даниел Стоев Братанов
Еливет Фарма ООД	Георги Димитров Тодоров
Виталис-Търговище ЕООД	Запрянка Халачева
Ай Енд Джи Брокер ООД	Здравко Асенов Буйков
"Камелия Мениджмънт" ООД	Ивка Костадинова
Търговски Ц-Р The Mall	Мариана Белидерова
Метро Кеш Енд Кери	
Нео Инженеринг ЕООД	
Фикосота ООД	
Интерпред Стц-София АД	
Интерпром	
Ротари Клуб	
Удуърд България	
Сдруж. "Операция Плюшено Мече"	